

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Io. Freinshemii Commentarii in libros svperstites Q. Cvrtii Rvfi

**Freinsheim, Johann
Curtius Rufus, Quintus**

[Argentorati], [circa 1639 oder später?]

Cap. 7

urn:nbn:de:bsz:31-103771

Comment. in Curtium. lib. 9. cap. 6. n. 24. 25. & c. 7. n. 1. 4.

ditionem India, & quæ circa sunt, vix fando Græcis cognita. Plutarchum & Strabonem non vno loco testes eius rei habet.

9, 6, 24. *NIHIL PARVUM*) Hieronymus ad Lætam, in re dissimili, similem fere sententiam dixit: *Non sunt contemnenda quasi parua, sine quibus magna constare non possunt.* Pulchre Nazianzenus:

τὸ μικρὸν ἔστι μικρὸν, ὅταν ἐπιπέη μέγα.

AB INTESTINA FRAUDE) Alludit hunc sensum Italum adagium:

Da chi ben mi fido, guardimi Dio:

Da chi non mi fido, guardero io.

9, 6, 25. *IN THEATRO*) Ad ostium eius cæsus. Diodor. 16, 95. *occupatis eius angustiis à Pausania, ut loquitur Iustinus 9, 6, 4.*

PLURES A SVIS) Saturninus apud Vopiscum cap. 10. *Nesciunt amici quid mali sit imperare; gladij & tela nostris cervicibus impendent; imminent hastæ undique, undique spicula: ipsi custodes timentur, ipsi comites formidantur.* Sulpicius Ciceron. epist. ad famil. 4, 12. *de nece M. Marcelli. cui inimici propter dignitatem pepercant, inuentus est amicus, qui ei mortem afferret.* Exempla dictæ alia quid opus addere?

9, 7, 1. *CARABACTRA*) Ortelius corruptam putat vocem, & circa *Bactra* legendum existimat. Constantiensis Ms. habet *Garabactra*. Glareanus existimat compositum ex *Cara* & *Bactra*, propter coloniam nouam eo deductam. Ortelii tamen coniecturæ fauet, quod Curtius ipse num. 11. addat: *Hæc circa Bactra gesta.* Raderus. Iuuat etiam Diodor. 17, 99. *Græci per Bactrianam & Sogdianam in colonias distribuiti &c.* Bongarsius etiam ita leg. coniecerat. *Sarabactran* habet L. Ampelius.

POPULARIVM) Glareanus de Bactrianis interpretatur, Loccenius de Græcis: quod verum puto, ex verbis *qui validiores erant*; quæ res notat dissenfum in eodem hominum genere. accedit, quod illi Bactrianos etiam ad defectionem perulerunt: at quomodo potuissent, si quibusdam eorum occisis, genti tantam intulissent iniuriam?

CEPERANT) Acidalius sic recte legit. mutata etiam distinctione sensum expeditionem reddidi.

QUASI) Quid sibi vult in ista re *quasi*? Emendo *casti*: pro quo solenni mutatione literarum in antiquioribus libris scriptum erat *quasis*. Acidalius. Recepit in textum Raderus.

9, 7, 4. *BICON QUIDAM*) Forte *Nicon*. aut cum Pal. 1. *Biton*. Græcum enim fuisse, tamen Glareanus dubitet, omnia probant.

INVITATVMQVE) Non ergo duæ erant factiones, alterius Athenodorus princeps, alterius Bicon, ut putabat Raderus: sed Bicon ille sub Athenodoro erat, qui enim aliter ille regis nomen adscisceret, valida adhuc diuersa factione? aut qui fideret inimico inuitanti? Ceterum exempla quædam hoc modo occisorum reperies supra ad 6, 8, 16. quibus adde insigne illud apud Plutarch. in Demetrio cap. 47. item in Sertorio cap. 44. Warnefrid. de gestis Longobard. 1, 20. de Rodolpho: nec non Saxo-nem Hist. Dan. lib. 5. c. fin. de Frothone cum 2400. viris epulatum accersito à Britannorum rege. Zvvinger. theatr. vol. 18. lib. 5. p. 3465. de Sigismundo Battorio.

MACERIANVM) *Marcianum* putat legendum Glareanus, quod Marciani Medi essent. Omnia exemplaria habent *Maceriani*. vnde coniecit Raderus à Macis apud Stephanum dictos Macerianos. At ego non video ut à *Máxy*, quorum quidem & apud Plinium 6, 23, 13. mentio, fiat *Margaxarès* gentile nomen: demide

certum habeo, nullam tam obscuram gentem hic innui. quippe tam ignotum patriæ nomen absque vlla explicatione proferre, perinde fuerat, ac si plane reticuisset. Ceterum nec magni momenti res est, & in sola coniectura posita: nec enim alii scriptores huius Boxi meminerunt. ergo procliue aberrare à scopo. Non igitur ausim affirmare Mauritanum esse legendum, cum nihil habeam, quo id asseram, præter ductum literarum, nisi vnum vocabulum Boxi, quod nisi fallor, Maurusium est.

9, 7, 6. *CETERVM*) Sine dubio sic legendum, non *ceteri*. vidit etiam Acidalius.

9, 7, 8. *PER CRUCIATVM*) Vtrumque rectum, siue diuisim duabus, siue vna voce iunctim legas *percruciatum*. hoc tamen opinor elegantius. Ita supra 4, 9, 23. corrigebam *perarmatos*: & adducebam familiaria Curtio, *percuratum*, item que *percruciatum vulnus*. Eadem facie *percruciatum*, valet totum excruciatum. Acidalius.

IAMQUE CORPORI TORMENTA) Tuat narrare similitimum fortunæ lusum verbis Polybii 15, 25. de Mœragæ: *quum nihil eorum que dicebantur faceretur, est exutus. & erant iam qui torquendi instrumenta disponerent aptarentque: alij flagra manibus tenentes suis eum chlamydibus denudabant. Inter hæc accurrens aliquis apparitorum ad Nicostratum, & postquam aliquid ei in aures immurmurasset, quicquid eorundem illud esset, festinanter ab eo discessit. Nicostratus abeuntem è refugio sequitur, tacitus ille quidem, sed femur assidue feriens. Marageni vero res tunc euenit dictu difficilis & suspensa. Stabant prope ipsum, hinc illi qui flagra tantum non ad ferendum iam intendebant: inde illi qui instrumenta ad torquendum disponebant & concinnabant. Postquam loco excessit Nicostratus, omnes sese inuicem intuentes, stupore sunt desiti, reditum Nicostrati præsolantes. Vbi aliquandiu est expectatum, paulatim qui aderant, dilabi ceperunt, & Maragenes nudus est relictus, qui postea per regiam transiens præter spem suam, nudus ad Macedonum quoddam tenorium regia vicinum deuenit.*

9, 7, 9. *IVSSI ERANT*) Hactenus iusserant, quod habebam pro typographico sphalmate, priusquam consensum editionum viderem, quas tamen in re tam certa nihil reueritus, reposui *iussi erant*: quod & Bongarsio placuisse, postea deprehendi. Sic apud Liuium 41, 24, 16. vitiose legitur *adsentierant*, pro *adsensi erant*.

9, 7, 11. *REVERTIT IN PATRIAM*) Diodorus 17, 99. contra, omnes post Alexandri mortem concisos affirmat. Raderus. Exitum eorum narrat Diodor. 18, 7. Redierunt tamen etiam multi ex aliis coloniis in patriam, cum quibus forte confudit Curtius quos non oportuit.

SCYTHARVM) Est qui reponat *Sogdianorum*, ex Diodoro. Sed nihil opus. Vere enim circa *Scytharum terminos gesta*, quæ in Baëtris & Sogdianis acciderunt. Scythis enim hi populi finitimi.

9, 7, 12. *CENTVM LEGATI*) Probat hunc numerum Paschal. de Legat. cap. 9. vbi multa exempla numerosarum legationum. adde & supra alicubi Verum Gentilis de Legat. cap. 3. monet moderationem temporis conuacientem adhibendam esse.

9, 7, 13. *INTEXTÆ AVRO*) Mss. nihilo deterius, *intexto auro*.

9, 7, 14. *STIPENDIO QVOD ARACHOS.*) Si Malli & Oxydracæ Arachosiorum stipendiarii fuerent, quomodo libertatem per tot ætates inuiolatam iactabant? Stipendiarii quidem fuerent, sed non serui, nec rege vllum. nec magistratum extra suam gentem agnouere, nec ipsi vni alicui parebant, sed rempub. liberam habuere, suisque legibus vivebant, quamuis Arachosiorum imperium agnoscerent, illisque stipendia penderent, vt Pœni Romanis, qui tamen nullum ex Romanis vel præ-

torum,

tozem, vel præsidem prouincia, vel proconsulem ad excidium vsque suum admiserit.
Raderus.

9, 7, 15. *INVITATIS LEGATIS*) Id recte & more factum ostendit Paschal. de Legatis cap. 63. Ceterum conuicio leg. *legatis, regulisque gentium*. Talia exempla multa designat Index, voce *transpositio*.

AVREI LECTI) Athenæus 1, 14. *Aliquando (Alex.) quadringentos duces in sellis aureis & argenteis, veste purpurea stratis, sedentes ac reclinatos, conuicio excepit.* Curtius tamen lectis recubuisse hic tradit. Et Athenæum reor de Sufianis nuptiis locutum. Raderus. Eiusmodi conuiuia non reprehendit Plutarchus cum alibi, tum etiam in, non posse suauius viui secund. Epicur. cap. 39. Ceterum maximo luxu celebrabantur eius conuiuia. *Agatharchides Cnidius apud Athen. 4, 14. octavo libro Asiaticorum scribit, cum Alexandrum Philippi filium exciperent amici conuicio, quæ bellaria mensis apponi debebant, inaurata (auro bracteata) fuisse, & conuiuas illis vii qui cuperent, aurum detrudere solitos, & cum ciborum purgamentis abicere, vt eius luxus essent ac impense spectatores amici, famuli vero domini.*

AVLÆA) Hoc est tabernaculum, de quo Ælian. hist. var. 9, 2, 5. *centum lectorum spatij capax, quinquaginta columnis aureis interstinctum, quibus tectum suffulcebatur. Ipsius vero tectum erat inauratum, & magnifica arte varietateque concinnatum.* Athenæo 12, 9. *ὄξυ & ἰσχυρὰ τὰ λεία.* Quod autem purpura auroque fulgentia facit Curtius, Virgilio congruit, qui *Purpurea aula* facit Georg. 3, 25. *Attalica Propert. 3, 32, 12.* hoc est, auro intexta. nam ab Attali aula nomen accepisse putant: qui alioquin *aurum intexere vestibus inuenit.* Plin. 8, 48, 12. quod tamen non ita simpliciter accipiendum est.

NOVA IMMUTATIONE) Tolerat Acidalius; vt tamen præferat imitatione. quam hic non possum admittere, iam enim id consumpsit priore membro, aut apud Persas vetere luxu, subiungitque *confusis virisque gentis viuis.* at si vetus Persarum luxus tantum adfuisset, cum imitatione Macedonum, vnius gentis fuissent vitia, non duarum. nec enim imitari potuissent Macedones, nisi quod iam apud Persas obtinuisset. At *noua immutatione* etiam ab ipsis quædam reperta vult ostentandæ luxuriæ, Persis incognita. Denique *uocula noua*, rectius *immutationi* iungitur, quam *imitationi*. quamquam ita præferat Pal. 1.

OSTENDENS) Hoc ferre vix possis nisi cum Acidalio legas *circumdederat*, paulo supra, non *circumdedevant*. Coniecturam eam approbant Mss. merito igitur recepimus.

9, 7, 16. *DIOXIPPVS*) Hunc Athenæus 6, 13. *πυγμαγῆτας* quinquersionem appellat. Ælian. 12, 58. de eodem: *Dioxippus pugil Olympionices Atheniensis &c.* Plin. 35, 11, 23. *pinxit Alcimachus Dioxippum, qui pancratio Olympia citra pulueris iactum (quod vocant ἀγῶντι) vicit.* Raderus. Certamen autem hoc cum milite Macedone narrat etiam Ælian. hist. var. 10, 22. & Diodorus 17, 100.

ET GRATVS) Sed tamen Plutarch. cap. 6. asserit, Alexandrum huiusmodi hominibus haud magnopere delectatum fuisse.

SAGINATI CORPORIS) Doufa Plautin. Explan. 4, 24. f. legit *Saginam corporis.* certe Iustinus non vno loco, vt 21, 2, 1. 34, 2, 7. 38, 8, 9. *saginam corporis* dixit.

9, 7, 17. *HORRATAS MACEDO*) Diodorus simul Ælianisque *Corragum* appellant, quod verum hominis nomen fuisse credam. est enim Macedonicum: quo etiam apud Liu. 42, 67, 3. est Eumenis præfectus: quem Macedonem fuisse

lib. 9. c. 7. n. 19. 20. 21. 23. 24. 26. & c. 8. n. 1. Comment. in Curt.

certum est ex eodem 78, 13, 3. Sic & Demetrii filium vocatum existimo, licet apud Plutarch. Demetr. cap. LXXIV. edant *Corrabum*.

SECVM FERRO DECERNERET) De duello videndus Camerar. subcif. 2, 20. & qui ibi citantur.

9, 7, 19. *GLADIO QVE*) Conuenientius *gladio quoque*, nisi istud *que* valeat *quoque*, vt obseruare visus sum in Tacito.

9, 7, 20. *OLEO NITENS, ET CORONATVS*) Luctatores, & pancratiaſta potiffimum vnguebantur, non item pugiles, aut curſores, vt docet Mercurialis de arte gymnast. 1, 8. Faber tamen etiam pugiles ait inunctas geſtaſſe veſtes, ſed non niſi ad ſubligaculum aut campeſtre, vocem veſtis refert lib. 2. cap. 2. Agoniſtici. Nudum certe ait Dioxippum Curtius fuiſſe, niſi nudum exponas inermem comparatione Horrata. coronatus autem, veluti vel prioribus olim certaminibus victor, vel quaſi certus de futura etiam cum Horrata victoria. De coronis multa Faber in Agoniſtici. Raderus.

ARMATO CONGREDI NVDVM) Narrant tamen Polydamanta Scotuſſæum Pancratiaſten eo fuiſſe corporis robore ſimul & agilitate, vt leonæ interficeret, & cum armatis nudus congrederetur. Eufebius λόγῳ πρῶτον: Πολυδάμαντα Σκωτῶνα πᾶν κροῖον νικῆσαι πᾶν ἄλλῳ τῶν Περσῶν βασιλεῖ γίγνοι μὲν χρόνον λίοντα διαχρῶμεν & καὶ ἀπλισμῶν, γυμνὸς πολυμῶν, παμμεγέθης ὑπάρχειν καὶ ἀκλιμαῦτα, lege; λίοντα διαχρῶμεν, καὶ ἀπλισμῶν γυμνὸς πολυμῶν. Sic in catalogo Olympionicarum, Olymp. 103. ἐς τὴν Πέρσαις παρὰ ἄλλῳ γένεσιν λίοντα ἀνιέρει καὶ ἀπλισμῶν γυμνὸς κρητῶνισσοτο. Quibus confer Pausaniam lib. 6.

9, 7, 21. *LANCEAM EMISIT*) Sic apud Homer. Iliad. 3, 355. Menelaus in Paridem

- - - emisit longam lanceam.

Hic autem inclinatus est, & euitauit mortem nigram.

Adde ſupra 4, 6, 16. Dioxippus autem hoc inprimis callebat, quippe pugil: quorum præcipua ars, istum vitare non fuga, sed corporis inclinationibus & flexionibus. Scaligerum poëtic. 1, 22. & Cælium Antiq. Lect. 13, 30. inprimis autem Fabri Agoniſticon, & de arte gymnastica Mercurialem inspice.

9, 7, 23. *TRISTIS SPECTAC. EVENTVS*) Hoc est, molestus & ingratus. Tristior autem re ipsa apud Tacitum H. 2, 68, 3. duobus militibus, altero legionis quinta, altero à Gallis auxiliariis, per Iulianiam ad certamen luctandi accensis, postquam legionarius prociderat, insultante Gallo, & iis qui ad spectandum conuenierant in studia ductis; erumpere legionarij in perniciem auxiliorum, ac duæ cohortes interfectæ.

VEREBATUR) Vocem, ab aliis immerito reiectam, ex Mss. editisque vetustioribus reposui.

9, 7, 24. *AVREVM POCVLVM*) Eodem fere modo furti suspicio impacta Iosephi fratribus: tum Æſopo, & aliis apud Plutarch. in præcept. Reip. ger. cap. LXXVII.

9, 7, 26. *INDIGNAT. NON POENITENTIÆ*) Potius indignitate ficti in se criminis, quam vlla veri poenitentia commotum, necem sibi conſciuiſſe. Aliorum explanationem haud admittunt ſequentia; utique postquam falso insinulatum &c. eo enim cognito non mutauit priorem opinionem, sed confirmauit. Vtique enim cogitabat plus in pectore ingenuo posse indignationem, quam in polluto poenitentiam.

9, 8, 1. *MILLE TRIGINTA CVRRVS*) Valde mihi probabilis videtur Acidalii coniectura. CCC. erant currus, quos quadringi equi dicebant. Quæ deleui,